రంగనాయకమ్మ

బస్సు కిటకిటలాడుతోంది కొత్త సినిమా మొదటిఆట్టలాగా. కండక్టరు జనాన్ని తోస్తోనే వున్నాడు, చాకలి బుట్టలోకి మాసిన బట్టలు కూరి నట్టు. దిగేవాళ్ళు లేకపోయినా ఎక్కేవాళ్ళని సర్దు తోనే వున్నాడు.

కొండమీద దేవుడి కల్యాణం. బస్సుల రాక పోకలకి అంతూపంతూ లేదు. భక్తుల తిక్కట్లకీ తిరిగివస్తోన్న గుళ్ళకీకూడా లెక్కా జమా లేదు.

"ఓయ్ ! ఓయ్ !" అంటూ ఒగుర్చుస్తూ పరి గెత్తుకొచ్చాడు షావుకారు. కదలబోయిన బస్సుకదల లేదు.

షావుకారు ఫుట్‌బోర్డ్‌మీద కాలు పెట్టడం 'రైట్' అంటూ కండక్టర్ అరవడం-బస్సు ఒక్క వూపుతో కదలడం-షావుకారు ఫ్రుళ్ళిపడి

నిలదొక్కుకోడం-అన్నీ ఏక కాలంలో జరిగిపో యాయి.

"ఏంటోయ్! మరిసి పూర్తిగా ఎక్కనీక్క లేదా ?" అంటూ షావుకారు కొంచెం కోపం చేశాడు కండక్టర్‌మీద.

"ఇహిహి...! లేట్‌లో పోతం సార్ బండి : ఎల్లండి.... ఎల్లండి ఆకుర్రోడి పక్కన కూచోండి" అంటూ ఓ మందహాసం విసిరి షావు కార్ని చల్లబరిచాడు కండక్టరు— షావుకారు కొట్లో కండక్టరుకి పందరూపాయలపైనే అప్పు ఎకౌంటు వుంది.

షావుకారు రెండో మెట్టుకూడా ఎక్కి వస్తోంటే అప్పలకొండకి దడపుట్టింది. పాపం అప్పలకొండ నిజంగా నాగేశ్వర్రావులాగా వుంటాడు. అయినా వాళ్ళ మామ్మ మనవడి మంచిచెడ్డలమీద పెత్తనం తీసుకుని సింహాద్రి అప్పన్నమీద తన కున్న భయభక్తులన్నీ కూడగట్టి - ఆ ముద్దుపేరు పెట్టింది.

పెరిగి పెద్దవాడై కాలేజీలో చదువుతోన్న అప్పలకొండకి తన పేరులో బొత్తిగా ముద్దు కన్పించలేదు. ఓ రోజు అమ్మాయిలు ఫక్కుమని నవ్వుకోడం విని యింటికి వెళ్ళి వెళ్ళగానే వాళ్ళ మామ్మమీద విరుచుకుపడ్డాడు.

"అసలు నీకేం హక్కుందీ" అన్నాడు వెళ్ళి వెళ్ళగానే.

"ఏవిట్రా ? ఏవిట్రోఅసలు గొడవేవిటీ ?"

"అదే నేనడుగుతున్నాను. నీకెందుకీ వెధవ గొడవంతాను ?"

"ఛా! ఛడవా! నోర్మయ్ ! అసలు సంగతి చెప్పవేం ?"

"నేనేం చెప్పను-నా పేరు మార్చేసుకుం టాను-ప్రదీప్ అని పెట్టేసుకుంటాను. కిషోర్ అని పెట్టేసుకుంటాను-లేకపోతే అక్కినేని నాగేశ్వర్రా వని పెట్టేసుకుంటాను అఁ! అంతే!"

"అయ్యో : అయ్యో! అపచారంరా అప్పన్నా ! ఇంకెప్పుడు అనమాకు"

"అంటాను, అంటాను-నువ్వుకూడా నన్ను సురేష్ అని పిలు తెలిసిందా ? లేకపోతే నేన్ను పలకను"

"ఒరేయ్ ! అప్పన్నా !"

"ఎందుకూ ?"

"లెంపలేసుకో ! సింహాద్రి దేముడికి కోపం జాస్తి ! వెర్రి వెర్రి వేషాలేస్తే పరీక్ష పోగొట్టేగల్డు."

హడలిపోయాడు అప్పలకొండ. దీనంగా చూశాడు మామ్మకేసి.

టపటపా లెంపలు వాయించుకున్నాడు.

"పోనీమామ్మా! ఆపేరే వుంచుకుంటాలేవే!"

"నాకు చెప్పటంకాదు. దేవుడికి చెప్పిరా !" అంది మామ్మ.

బయల్దేరాడు అప్పలకొండ. పోనీలే, పేరులో ఏముంది ? అంది పెరల్‌బక్కే కాబోలు. బాగా చెప్పింది. పేరులో ఏముంది ? అందంలో వుందిగానీ జేబులో అద్దంతీసి ఓసారి ఛాటుగా అందం చూసుకొని ధైర్యంగా బస్సెక్కాడు. అప్ప టికి కొంచెం చోటు దొరికింది.

'కొంచెం జరగవయ్యా కుర్రోడా' అన్నాడు షావుకారు. అంటూనే సగం ఒళ్ళోకి కూర్చున్నాడు.

అప్పడంలా అణిగి కెవ్వుమని అరవబోయిన అప్పలకొండ చిరునవ్వే నవ్వుతూ-'ఫర్వాలేదులెండి, ఫర్వాలేదు లెండి' అనేసి ఓ బెత్తెడు చోటు యిచ్చేసి నైస్‌గా కాలుమీద కాలు వేసుకుని సీటు చివర పడీ పడకుండా కూర్చున్నాడు.

నిజానికి గొప్ప త్యాగధనం సంపాదించ టానికి బస్సు ప్రయాణం ఛాలు. చాలనుకున్నాడు అప్పల కొండ.

కండక్టర్ తోసుకొంటూ గెంటుకొంటూ జనాన్ని చీల్చుకొంటూ పద్మవ్యూహంలో జొరబడ్తు తున్న అభిమన్యు కుమారుళ్ళా వచ్చాడు.

షావుకారు పర్స్‌తీసి డబ్బు లిచ్చాడు.

అప్పలకొండ దూరంగా సీటులో కూర్చున్న అందమైన ఆడపిల్లకేసి చూస్తున్నాడు. "అవును చాలా బ్యూటిఫుల్‌గావుంది. పేరు చారులత అయితే బావుంటుంది. లేకపోతే జానకి అయినా బాగానే వుంటుంది. జానీ అని పిలవచ్చు తను. ఈరోజుల్లో అంతా అలాగే పిల్చుకొంటున్నారు."

బస్సు మళ్ళా ఆగింది. బిలబిల్లాడుతూ వచ్చి పడ్డారు జనం. చారులతకీ, అప్పలకొండకీ అడ్డం నిల్చి కలలలోకం చెదరగొట్టేశారు. వెధవజనం ఇళ్ళల్లో వుండేవాళ్ళకన్నా ప్రయాణాలు చేసేవాళ్ళే ఎక్కువ. బొత్తిగా ఇండియాలో పాపులేషన్

కోర్కాం!

పాపంలా పెరిగిపోతోంది. ఛ! ఈ గవర్నమెంటు ఎందుకూ పనికిరాదు. ఆఖరికి పనుమల్ని కూడా చంపలేదు. తను దిగేక ఈ బస్సుమీద ఒక్క బాంబు వేస్తేసరి. అరెరె! జానకి గాడా దిగాలి....

జనం వస్తోనే వున్నారు. ఎక్కుతోనే వున్నారు.

ఇద్దరు మద్రాప్పు తోపులాటకి షావుకారి ఒళ్ళో కూర్చుని మరీ లేవారు.

అప్పలకొండకి నవ్వొచ్చింది.

షావుకార్నిచూసి అడుచుకున్నాడు.

బస్సు కదిలింది .... పోతోంది...పోతోంది

ఇబ్బందిగా కదిలాడు షావుకారు. చేతులు అటూ ఇటూ వేశాడు.

కెవ్వుమన్నాడు.

అదిరిపడ్డాడు అప్పలకొండ.

"బాబోయ్! నా పర్సు! నా పర్సు! నా పర్సు! నాపర్సయ్యో! పర్సు!" అంటూ పొలికేకలు పెడుతున్నాడు షావుకారు.

కంగారుతో చిందులు తొక్కాడు. అప్పలకొండ కాళ్ళు విరగదొక్కాడు. అయినా సహించుకుంటూ చిరునవ్వు నవ్వాడు. వెధవ. కోపంతెచ్చుకుందేబావుండదు. చారులతచూస్తోంది. "వెదకండీ! అదేవుంటుంది. సరిగ్గా చూడండీ!" అన్నాడు ధైర్యంచెప్తూ. "ఛ! వూరుకోవయ్యా! నీ బోడి సలహా నువ్వూను. ఇంకా ఎక్కడ వెదకమంటావ్? ఎవడో కొట్టేశాడు. కాస్త వెతికి పెట్టరాదూ?" అంటూ కస్సుమన్నాడు షావుకారు.

అప్పలకొండ లేచి నుంచున్నాడు-తప్పు గ్రహించుకుని "వెదికేస్తాను. చెప్పండి. ఎక్కడ వెదకను?" వీరావేశంతో షావుకారు లాల్చీజేబులో చేతులెట్టి కెలికిపారేశాడు- అప్పలకొండ చేతులు రెండూ విసిరికొట్టాడు షావుకారు. "అయ్యో! డ్రయివరుబాబూ! కాస్త బస్సు ఆపుదూ! నా పర్సు కనబట్టంలేదయ్యో! ఏవయ్యో! కండక్టరూ! అలా నించుని చోద్యం చూస్తావేంటి? నలుగుర్నీ సోదా చెయ్యవయ్యా! వంద రూపాయలపైనే వున్నాయి." ఏడుపు మొహం పెట్టాడు షావుకారు. జాలేసింది అప్పలకొండకి.

"ఎవరికన్నా పర్సు దొరికితే యిచ్చెయ్యండోయ్ బాబూ! షావుకారు మంచి బహుమతి యిస్తార్లెండి." అంటూ అరిచాడు కండక్టరు.

"దొరకటం ఏమిటయ్యా? నేనేం పారేస్కున్నానా? నీకు టిక్కట్టు డబ్బులిచ్చి జేబీలో పెట్టేసుకున్నాను చూశావుకాదూ? ఏ దొంగముండాకొడుకో కాజేసి కూచున్నాడు. ఈ దినుంచీ గుర్రప్పిల్లల్లాగా పరిగెత్తారు. నాది నాకివ్వటానికి బగుమతీ ఒకటా? బగుమతీ!" అంటూ గోలపెట్టాడు షావుకారు.

చారులత కర్చీపు అడ్డం పెట్టుకుని నవ్వుతోంది.

అది చూసి అప్పలకొండ కూడా నవ్వుతెచ్చుకున్నాడు "నువ్వుకూడా నవ్వు తెచ్చుకో" అన్నట్టు షావుకారు కేసి చూశాడు. "ఏంటయ్యో! నీ ఇకిలింపూ నువ్వూనూ! పర్సుపోయి నేనేడుస్తోంటే" షావుకారు విదిలింపుతో అప్పలకొండ బిక్కమొహం వేశాడు.

షావుకారు మీదనుంచి గుర్రప్పిల్లల్లా లంఘించిన కుర్రవాళ్ళకి పౌరుషం వచ్చింది - "మాకేం భయమా? చూసుకోవయ్యో! నువ్వే చూస్కో!" అంటూ ఉక్కు గుళ్ళలాంటి సంచులు రెండూ షావుకారు పొట్టమీదికి గిరవాటెట్టారు. మళ్ళా ఓ బుట్ట వచ్చిపడింది. వాటి వెనకే ఓ తట్ట వచ్చి పడింది.

"వెదుక్కో, వెదుక్కో, బస్సంతా వెదికేసుకో."

ఆశకొద్దీ - సంతోషంకొద్దీ - షావుకారు నడ్డి వంచి సంచులూ-తట్టలూ-బుట్టలూ కెలికి కెలికి పారేశాడు.

అప్పలకొండ కూడా చాలాసాయం చేశాడు.

"ప్చ్! లేనట్టుంది షావుకారుగారూ!" నుదురు తడుంకున్నాడు చెమటకోసం.

"ఊహూ! వున్నట్టు లేదు" బిక్కమొహం వేశాడు షావుకారు. "అయ్యో! అయ్యో! నీళ్ళధారేనా! వందరూపాయలు.... వంద రూపాయలు... కండక్టరుబాబూ! ఏంటీ అన్యాయం" అంటూ ఘొల్లుమన్నాడు.

షావుకార్ని ఓదార్చటం తన కర్తవ్యం అనుకున్న కండక్టరు తోరణంలా వేల్లాడుతున్న జనాన్ని గెంటుకుని... తోసుకుని ఇవతలి ఒడ్డుకి వచ్చాడు.

"షావుకారుగారూ! మీరల్లా అధైర్యం పడమాకండి. దిగే వోళ్ళనందర్నీ సూద్దాం దేవుడికి మొక్కుకోండి. అదే దొరుకుద్ది."

"అందుకే కాదంటయ్యా కొండకి పోతున్నానూ. దొరికితే ఇస్తానూ. లేకపోతేలేదు దేవుడికి మాత్రం నేనెక్కడ తప్పుకురానూ?" మొండి కేశాడు షావుకారు.

"అద్గదీ! ఆ మాటమీదుండండి దొరికినా పోయినా అది దేవుడి సొమ్మేకదా?"

షావుకారుకి ఏడవాలో నవ్వాలో తోచలేదు.

అప్పలకొండకి మాత్రం కొంచెం భయం వేసింది. "దేవుడి మొక్కు ఎగ్గొట్టచ్చునా? అమ్మో దేవుడేమన్నా చేస్తే-కీచు కీచుమని అరవాల్సిందే?" అనుకున్నాడు.

కండక్టరు ఓ అడుగు వెనక్కి వేసి అందరూ చూస్తోండగా చటుక్కున పైకి తొంగిచూస్తోన్న పర్సు తీశాడు అప్పలకొండ జేబులోంచి.

తెల్లబోయాడు అప్పలకొండ.

అమాంతం కండక్టర్ని కావలించుకున్నాడు షావుకారు.

"ఉండండి. వుండండి. ఊపిరాడనివ్వండి" అంటూ పెనుగులాడాడు కండక్టరు.

"అరె! ఎలా దొరికింది?" విస్మయంగా అన్నాడు అప్పలకొండ.

"దొరకదూ? తమరు సరిగ్గా దాచుకోలేదులెండి-" ఛలోక్తి విసిరారెవరో.

"అదేమిటండి? నేను తియ్యందే!"

"చాల్లేవయ్యా! నోరు మూసుకో. ఏమకలేసున్నం లేకుండా తన్నిగల్ను. పక్కనచేరి కూచుని ఇదా నీ ఎత్తు? పైగా నా జేబులే వెతుకుతావా? నాకు సాయం చేసినట్టు నటిస్తావా? నన్ను కంగారు పడద్దని ఓదారుస్తావా? దొంగభడవా!... భడవానీ..." అంటూ రంకెలువేశాడు షావుకారు.

బిక్కచచ్చిపోయాడు అప్పలకొండ.

"ఏం ఇచిత్రం. కుర్రోడేమో మెరికలా వున్నాడు. ఎదవబుద్ధి."

"అలా టిప్పుటప్పుగా లేకపోతే ఎవరి దగ్గిర కూచోనిత్తార్లే."

"అయినా ఇండియాలో పిక్‌పాకెట్స్ ఎక్కువైపోయారండీ! గవర్నమెంటలా ఏడుస్తోంది."

"పట్టుమని పద్దెనిమిదేళ్ళుండవు, ఎంత ఒడుపుగా తీశాడయా! మనం కూడా నేర్చుకుంటే బతికిపోతాం."

"ఆఁ ఆఁ ఆ పెద్దమనిషి గాబట్టి ఊపు చీరకుండా ఒగ్గేశాడు."

బావురుమని ఏడ్చెయ్యబోయాడు అప్పలకొండ.

కిక్కురుమనకుండా తల దించేసుకున్నాడు.

దేవుడు తోడుగా తను పర్సు తియ్యలేదే! అది తన జేబులోకెలా వచ్చింది? పర్సు తెరిచి నోట్లు లెక్కపెట్టుకున్నాడు షావుకారు. చెక్కుచెదరలేదు. ఇకిలిస్తూ-అందరికేసీ చూశాడు. గట్టిగా పట్టుకుని మళ్ళా జేబులో పెట్టుకుని-అదిమిపట్టుకుని కూచున్నాడు. పర్సు దొరికిన సంతోషంతో ఆలోచిస్తోంటే షావుకారుకి కొంచెం అనుమానంవచ్చింది. ఇందాక పర్సు దాచినప్పుడు తన చెయ్యి యిరుకు జేబులోకి వెళ్ళినట్టు తోచిందిస్మీ! ♦♦♦

● తండ్రి : "ఒరేయ్. ఎందుకురా ఆ కుక్కని తోకపట్టుకుని లాగుతావ్?"

కొడుకు : "నేను వూరికే తోకపట్టుకున్నాను నాన్నా. అదే నన్ను లాగుతుంది!"

● ఒకడు : "నేను రోజుకు రెండుసార్లు గీస్తాను. మీరు?"

రెండోవాడు : "నలభై, యాభై సార్లు"

మొదటివాడు : "అయ్య బాబోయ్. ఎందుకు?"

రెండో వాడు : "నేను మంగలిని కనుక"

● మేస్త్రి : "వాళ్ళంతా రెండు చేతుల్తో రెండేసి బకెట్లు తెస్తుంటే నువ్వు ఒక్కొక్కటే తెస్తావేం?"

కూలీ : "వాళ్ళకి బద్ధకమండి, ఇంకోసారి తిరగాల్సి వస్తుందని!"